

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Министерство образования и науки Республики Татарстан
МКУ «Управления образования Балтасинского районного
исполнительного комитета»
МБОУ "Балтасинская СОШ"

Рассмотрено
на заседании ШМО учителей
татарского языка и литературы
Протокол № 1
от «28» августа 2023 г.
Рук. ШМО _____/А.Ш.Аскарова/

Согласовано
Заместитель директора школы
по УВР _____/Э.Ф.Залялова/
« 28» августа 2023г.

Утверждено
Директор школы
_____ Г.Ф.Гилязова
Приказ № 328
от « 29 » августа 2023 г.



РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Государственный (татарский) язык Республики Татарстан»

для обучающихся 1-4 классов

Принята на заседании педагогического
совета
протокол № 2
От «29» августа 2023 года

2023 – 2024 учебный год

Рус телендә сөйләшүче укучыларны татар теленә өйрәтү өчен коммуникатив технология нигезендә төзелгән “Күңелле татар теле” сериясе дәреслекләре белән эшләү өчен методик кулланма. 2023 нче ел.

**Методик кулланманы төзүче авторлар:
Р.З.Хәйдәрова, Г.М.Әхмәтжәнова.**

Рус телле балаларны татар сөйләменә коммуникатив технология нигезендә өйрәтү процессы **цикллылыкка** корылган. **Цикл – сөйләм материалын диалогик, монологик, ягъни мөстәкыйль сөйләм дәрәжәсенә (предмет нәтижәсе) житкерү өчен кирәк булган узара бәйле һәм шартлы дәресләр челтәре.** Дәреслектәге материал бирелеше эзлеклелеге дә **цикллылыкка** корылган. Тәкъдим ителгән методик кулланманың да төп максаты – укытучыларга дәреслекләрдәге материалны үзләштерүнең дидактик эзлеклелеген бозмыйча укыту процессын оештырырга ярдәм итү.

Методик кулланмалар белән эшлэгәндә түбәндәге киңәшләрне истә тоту зарур:

1. **“Теманың дәреслектә бирелеше”** графасындагы эчтәлек бары тик дәреслектәге эчтәлек бирелеше тәртибенә нигезләнә.

2. **“Предмет нәтижәсе”** графасындагы темалар буча күрсәтелгән предмет нәтижәсен дәрес планында белем бирү максатын билгеләгәндә аеруча истә тоту мөһим.. Искәртергә кирәк, **предмет нәтижәсе** укучыларның лексиканы, грамматиканы истә калдырулары. Текст эчтәлеген аңлаулары гына түгел, ә аларны аралашу максатында куллана алулары. Дәресне йомгаклаганда, укучыларның үзләренә татарча нәрсә әйтә алуларын, ничек аралаша алуларын анализлавы шушы графа эчтәлегенә нигезләнә.

3. **“ФРП эчтәлегенә тәңгәллегә”** графасында дәреслек нигезендә өйрәнелгән темаларның **Федераль эш программалары бүлекләрендәге тематик бүленешкә** туры килеше күрсәтелеп барылды.

4. **“Теманың дәреслектәге урыны”** графасында, нигездә, дәреслектәге битләр, дәреслектә булмаган очракта материалны каян алу мөмкинлеге күрсәтелде.

Тематик планнар

1 нче сыйныф

Дәреслек авторлары: Р.З.Хәйдәрова, Н.Г. Галиева

I. Мир моего «Я»: Давайте познакомимся. Я и моя семья. Здоровье.

II. Мир моих увлечений: Любимые игрушки. Спорт.

III. Мир вокруг меня: Моя школа. В магазине. Времена года (зима, лето).

IV. Моя Родина: Столицы России и Татарстана. Наш город. Наше село. Животный мир.

Грамматическая сторона речи:

- распознавание в письменном и звучащем тексте и употребление в устной и письменной речи изученных грамматических форм: имена существительные в единственном и множественном числах;
- имена существительные с аффиксами принадлежности 1, 2, 3 лица;
- вопросительные местоимения «кем?», «нәрсә?», «кая?», «кайда?», «ничә?», «ничәнче?», «нинди?», «нишли?»;
- имена прилагательные, обозначающие цвет; конструкция «имя прилагательное + имя существительное» во множественном числе (яхшы укучылар); существительные в направительном и местно-временном падежах;
- количественные и порядковые числительные (1–10);
- конструкция «числительное + имя существительное» в единственном числе (биш укучы);
- личные местоимения в именительном падеже *мин, син, ул*;
- в направительном падеже *миңа, сиңа, аңа*;
- в притяжательном падеже *минем, сиңең, аның*;
- указательное местоимение «бу»;
- глаголы настоящего времени I, II, III лица единственного числа в утвердительной форме;
- частицы *-мы / -ме, түгел*; послелог «белән» с именами существительными.

Дәрес ләр номеры	Теманың дәреслектә бирелеше	Сәгать ләр саны	Предмет нәтижәсе	ФРП эчтәлегенә тәңгәлләге	Теманың дәреслектәге урыны
Давайте познакомимся. – 12 сәгать					
1-2	Әйдәгез танышабыз	2	Әңгәмәдәшеңнең исемен сорый, үз исемеңне әйтә белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Давайте познакомимся	4 нче бит
3-4	<i>Бу кем?</i> сорауы һәм аңа җавап формасы. <i>Бу нәрсә?</i> сорауы һәм аңа җавап формасы	2	<i>Бу кем? Бу нәрсә?</i> сораулары аша кирәкле информацияне ала белү		5 нче бит
5-7	<i>-мы/-ме</i> сорау кисәкчәләре. Раслау һәм кире кагу формалары	2	Ачыкмый белү. Кире кага һәм раслый белү: - <i>Син Олямы?</i> - <i>Әйе, мин — Оля.</i>		6 нчы бит

			<i>(- Мин Оля түгел)</i>		
8-10	<i>Син кайда яшисең?</i> Мин Татарстанда яшим. Мин шәһәрдә (авылда) яшим	3	<i>Син кайда яшисең?</i> соравын куя һәм аңа жавап бирә белү. Үзең яшәгән жирлекнең исемең әйтә белү		8-10 нчы битләр
11-12	1 дән 10 га кадәр саннар. <i>Сиңа ничә яшь?</i> соравы һәм аңа жавап формасы	2	1 дән 10 га кадәр саннарны әйтә белү. Бер-береңнең яшен сорый һәм жавап бирә белү		11-12 нче битләр
Урман дусларыбыз. – 5 сәгать					
13-14	Кыргый хайваннарның исемнәре. Исемнәрнең күплек сан формасы	2	Кыргый хайваннарның исемнәрен атый, санын әйтә белү (сан + берлек сандагы исемнәр төзелмәсе) Исемнәрнең күплек сан формасы белән таныштыру	IV. Раздел “Моя Родина”: Животный мир	13 нче бит
15	<i>Нинди?</i> соравы һәм аңа жавап формасы	1	Хайваннарның кайда яшәгәннен әйтә, аларны сурәтлән белү (<i>сыйфат + исем төзелмәсе</i>)		14 нче бит
16-17	Рус халык әкиятә «Теремкәй»	2	«Теремкәй» әкиятенә эчтәлеген искә төшерү. «Теремкәй» әкиятен сәхнәләштерү		15 нче бит
Спорт бәйрәме. – 6 сәгать					
18-19	<i>Нишли?</i> соравы һәм аңа жавап формасы	2	<i>Нишли?</i> соравын куя белү. <i>Йөгәрә, йөзә, сикерә оча</i> фигураларен хәзерге заман 3 нче зат берлек сан формасында әйтә белү	II. Раздел “Мир моих увлечений”: Спортивные игры	16 нчы бит
20-21	Минем яраткан уенчыкларым. Сузык авазлар	2	Уенчык исемнәрен әйтә белү. Татар телендә сузык авазларны калыңлыкта һәм нечкәлектә аера белү	II. Раздел “Мир моих увлечений”: Любимые игрушки	17 нче бит
22	<i>Син нишлисең?</i> соравы һәм аңа жавап формасы	1	Нинди уенчыклар белән уйнаганыңны әйтә белү		18 нче бит
23	Командалар бирәбез	1	<i>Тор, утыр, бас, йөз, сикер</i>		19 нчы бит

			фигыльләрэн 2 нче зат берлек сан боерык фигыль формасында әйтә белү		
Мәктәптә. – 6 сәгать					
24-26	Уку-язу әсбапларының исемнәре. Уку-язу әсбапларының саны, төсә, барлыгы, юклыгы	2	Уку-язу әсбапларының исемен, санын, төсен, барлыгын, юклыгын әйтә белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Моя школа	20 нче бит
27-29	<i>Кайда?</i> сорауы һәм аңа җавап формасы. Уку-язу әсбапларының кирәклегә, урыны, сорап алу	2	Уку-язу әсбапларының кирәклеген әйтә, үзгәчә сорап ала, иптәшенә тәкъдим итә, кайда икәннен әйтә белү		21-22 нче битләр
Йорт хайваннары һәм кошлары. – 8 сәгать					
30	Йорт хайваннары һәм кошлары	1	Йорт хайваннарының һәм кошларының исемнәрен әйтә, санын белү. <i>Яши</i> фигылен III затта куллану. <i>Кайда?</i> сорауына җавап бирә белү күнекмәләрен камилләштерү	IV. Раздел “Моя Родина”: Животный мир	23-24 нче битләр
31	<i>Кая?</i> сорауы һәм аңа җавап формасы	1	<i>Кая?</i> сорауын үзләштерү һәм, аңа җавап буларак, исемнәренчә юнәлеш килешә формасы белән таныштыру		23-24 нче битләр
32	<i>Кайдан?</i> сорауы һәм аңа җавап формасы	1	<i>Кайдан?</i> сорауын үзләштерү һәм, аңа җавап буларак, исемнәренчә чыгыш килешә формасы белән таныштыру		25 нче бит
33-34	<i>Кая? кайда? кайдан?</i> сорауларына җавап бирү	2	<i>Кая? кайда? кайдан?</i> сорауларына җавап бирә белүне камилләштерү		23-26 нчы битләр
35	Яшелчә, җиләк-җимеш исемнәре	1	Яшелчә, җиләк-җимеш исемнәрен әйтә, аларны сорап ала белү		29-30 нчы битләр

36-37	Рус халык әкиятә «Шалкан». «Шалкан» әкиятен сәхнәләштерү	2	«Шалкан» әкиятенәң әчтәлегә белән таныштыру. Әкиятне сәхнәләштерү		29-30 нчы битләр
Кыш житте. – 6 сәгать					
38-39	Кыш билгеләре	2	Кыш билгеләрен әйтә, кышкы уенга чакыра, көн нинди булуын сорый белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Времена года	32 нче бит
40-41	Кышкы уеннар	2	<i>Чана, чаңгы, тимерайк</i> сүзләрен әйтә белү. Бу предметларның барлыгын, юклыгын әйтә, аларны сорап ала белү. Чанада, чаңгыда шуганыңны сорый, әйтә белү.		33 нче бит
42-43	Яңа ел бәйрәме. <i>Кая? кайда? кайдан?</i> сорауларына җавап бирү	2	Бәйрәмгә барганыңны, бәйрәмдә нишләгәнәңне әйтә белү. <i>Кая? кайда? кайдан?</i> сорауларына җавап бирә белүне камилләштерү		34-35 нче битләр
Сәламәт бул! – 4 сәгать					
44-45	Тән әгъзалары исемнәре	2	Тән әгъзалары исемнәрен әйтә белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Здоровье	38 нче бит
46-47	Кай жирең авырта?	2	Кай жирең авыртканын сорый, әйтә белү		39 нчы бит
Безнең гаилә. – 6 сәгать					
48-50	Безнең гаилә. Г.Тукай. “Безнең гаилә” шигыре	3	Гаилә әгъзаларының исемнәрен атый, үз гаиләң турында сөйли белү. “Безнең гаилә” шигырен сәнгатьле укый белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Я и моя семья	40-41 нче битләр
51-53	Татар халык ашлары	3	Татар халык ашларының исемнәрен әйтә, нинди ризыклар яратканыңны әйтә белү		42-43 нче битләр
Кибеттә. - 5 сәгать					
54-55	Ашамлыклар кибетендә	2	Азык-төлек исемнәрен әйтә белү. Кибеттә сатып ала белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: В магазине	44 нче бит

56-58	Киёмнәр кибетендә	3	Киём исемнәрен, барлыгын-юклыгын, нинди икәннен әйтә белү. Кибеттә сатып ала белү. Исемнәрнең I, II зат берлек санда тартым формасын сөйләмдә куллануны камилләштерү		45-46 нчы битләр
Шәһәрдә, авылда. – 5 сәгать					
59-61	Россия һәм Татарстан шәһәрләре. Безнең шәһәр	3	Россия, Татарстан шәһәрләре исемнәрен дәрәс әйтә белү. Исемнәрне юнәлеш, чыгыш, урын-вакыт килешендә куллану күнекмәләрен камилләштерү. Нинди транспортта барганыңны әйтә белү	IV. Раздел “Моя Родина”: Наш город. Наше село	47-48 нче битләр
62-63	Авылда	3	Авылны сурәтли белү. Исемнәрне юнәлеш, чыгыш, урын-вакыт килешендә куллану күнекмәләрен камилләштерү.		49 нчы бит
Жәй житә. – 3 сәгать					
64-66	Күңелле жәй. Габдулла Тукай «Бала белән күбәләк»	3	Жәй билгеләрен әйтә, уенга чакыра, көн нинди булуын әйтә белү. “Бала белән күбәләк” шигырен сәнгатьле укый белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Времена года	50-53 нче битләр

2 нче сыйныф

Дәреслек авторлары: Р.З.Хәйдәрова, Г.М.Әхмәтҗанова

I. Мир моего «Я»: Наша семья. Встреча гостей. Мы любим чистоту. Предметы личной гигиены.

II. Мир моих увлечений: Зимние и летние забавы. Спортивные игры.

III. Мир вокруг меня: Мы идём в школу. В магазине. В городе. В деревне. Транспорт. Времена года.

IV. Моя Родина: Казань – столица Республики Татарстан. Татарские национальные блюда. Праздники

Грамматическая сторона речи:

- распознавание в письменном и звучащем тексте и употребление в устной и письменной речи изученных грамматических форм: имена существительные в притяжательном, винительном, исходном падежах;
- количественные и порядковые числительные (11–100);
- личные местоимения без, сез, алар;
- вопросительное местоимение кайчан?;
- глаголы настоящего времени I, II, III лица единственного числа в утвердительной и отрицательной формах;
- модальные слова кирәк / кирәкми; союзы ә, һәм, ләкин;
- основные коммуникативные типы предложений: повествовательное, вопросительное (с вопросительными местоимениями или вопросительными частицами -мы / -ме), побудительное.

Дәрес ләр номеры	Теманың дәреслектә бирелеше	Сәгать ләр саны	Предмет нәтижәсе	ФРП эчтәлегенә тәңгәллеге	Теманың дәреслек тәге урыны
Без мәктәпкә барабыз. – 28 сәгать					
1-2	Без мәктәптә. Х.Гарданов. “Исәнмесез, иптәшләр!” шигыре	2	Өңгәмәдәшеңнең исемен сорый, үз исемеңне әйтә белү күнекмәләрен камилләштерү. Бер-береңә итагатьле сүzlәр әйтә белү; исәнләшә белү. “Исәнмесез, иптәшләр!” шигырен сәнгәтьле уку	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Мы идем в школу	4-5 нче битләр
3-5	Уку-язу әсбаплары	2	Уку-язу әсбапларының барлыгын, юклыгын, кирәклеген хәбәр итә белү (сорав); иптәшеңә тәкъдим итү		5-7 нче битләр
6-7	Сузык һәм тартык авазлар	1	Сузык һәм тартык авазларны аера белү		8-9 нчы битләр
8-9	Бүген беренче сентябрь!	2	Беренче сентябрь көне икәнен әйтә, сурәтли белү.		10-11 нче битләр

			Беренче сентябрь бәйрәме белән котлый белү!		
10-14	Ничә китап кирәк? Миңа китап кирәк	4	Предметларны, саннар кулланып, үзегә сорый белү (<i>Миңа биш дәфтәр бир әле</i>)		7,13,14,15 нче битләр
15	Син ничәнче сыйныфта укыйсың?	1	Бер-береңнең ничәнче сыйныфта укуын, ничә яшь икәнен сорый һәм җавап бирә белү. Үзен турында сөйли белү		15-16 нчы битләр
16-19	Без – командирлар. Без мәктәптә нишлибез?	4	Эш куша белү. Иптәшенең, үзегнең мәктәптәге уку хезмәтен әйтә белү. Дусларыңның, үзегнең нишләвен (нишләвеңне) сорый, әйтә белү		16-19 нчы битләр
20-21	Хәзерге заман хикәя фигурасының III зат берлек сан юклык формасы	2	Өйрәнелгән фигураларне юклык формада әйтә белү		22-25 нче битләр
22-23	<i>Кайда?</i> соравы һәм аңа җавап формалары	2	Предметларның кайда икәнлеген сорый, әйтә һәм җавап бирә белү		25-28 нче битләр
24-25	<i>Кая?</i> соравы һәм аңа җавап формалары	2	Үзегнең, дусларыңның кая барганын сорый, җавап бирә белү		28-30 нчы битләр
26-27	<i>Кайдан?</i> соравы һәм аңа җавап формалары	2	Үзегнең, дусларыңның кайдан кайтканлыгын сорый, җавап бирә белү		32-35 нче битләр
28	Кабатлау дәресе	1			35-36 нчы битләр
Көзгә уңыш. – 10 сәгать					
29-30	Яшелчәләр һәм җиләк- жимешләр	2	Яшелчәләр, җиләк- жимешләрнең тәмен әйтә, аларны сорый, яратканыңны әйтә белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Любимые времена года	46-47 нче битләр
31-32	<i>Нинди?</i> соравы һәм аңа җавап бирү формасы. <i>Чөнки</i> теркәгече	2	Яшелчәләр, җиләк- жимешләрне ни өчен яратканыңны әйтә белү		47-48 нче битләр
33-35	Без базарга барабыз. “Базарда” тексты	3	Базарга барырга чакыра белү; базарда яшелчә, җиләк-жимеш сатып ала белү. Текстны сәнгатьле уку		48-51 нче битләр
36-37	Көз билгеләре	2	Көз билгеләрен әйтә, сорый белү		52-54 нче битләр

38	Кабатлау дәресе	1			55 нче бит
Мин чисталык яратам. – 14 сәгать					
39-41	Шәхси гигиена предметлары. “Алсу – пөхтә кыз” тексты	3	Шәхси гигиена предметларының исемнәрен, аларны кулланып, нәрсә эшләгәннеңне әйтә, сорый белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Здоровье. Мы любим чистоту.	57-59 нчы битләр
42-43	Тән әгъзалары атамалары. Предметларның I зат берлек санда тартым белән төрләнеше	2	Тән әгъзаларын атый белү. Шәхси гигиена предметларын I зат берлек санда әйтә белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Предметы личной гигиены	61-62 нче битләр
44-45	Исемнәрнең II зат берлек санда тартым белән төрләнеше	2	Исемнәрне II зат берлек санда әйтә белү. Үзеңнең, иптәшеңнең предметлары барлыгын, юклыгын сорый, аңа җавап бирә белү. Бер-береңә комплиментлар әйтә белү		62-63 нче битләр
46-47	Исемнәрнең III зат берлек санда тартым белән төрләнеше	2	Исемнәрне III зат берлек санда әйтә белү. Үзеңнен, иптәшеңнен предметлары барлыгын, юклыгын сорый, аңа җавап бирә белү. Бер-береңә комплиментлар әйтә белү		64-65 нче битләр
48-50	“Марат авырый” тексты. Табибта	3	Дустыңның кайсы жире авыртууы турында хәбәр итә белү. Табибка кайсы жирең авыртууын әйтә белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Здоровье	65-68 нче битләр
51-52	Кабатлау дәресләре	2			69-71 нче битләр
Кыш килә. – 10 сәгать					
53-55	Кыш айлары, кыш билгеләре. “Кыш килә” тексты	3	Кыш айларын атый, кыш билгеләрен әйтә, сорый белү. Уенга чакыра белү. <i>Ни өчен?</i> сорауы һәм аңа җавап бирә белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Любимые времена года	72-73 нче битләр
56-58	Яңа ел бәйрәме. Яраткан уенчыклар	3	Яңа ел бәйрәменә барганыңны, бәйрәмдә нишләгәннеңне әйтә белү.	IV. Раздел “Моя Родина”: Праздники.	74-75 нче битләр. Уенчыклар: – 17-18 нче

			Яраткан уенчыкларның исемнәрен әйтә, сорап ала белү	Любимые игрушки	битләр (1 нче сыйныф)
59-61	Кышкы уеннар	3	Кышкы уеннарның төрләрен әйтә, уенга чакыра, тауга барганыңны, кайтканыңны, тауда чаңгы шуганыңны әйтә белү	II. Раздел “Мир моих увлечений”: Зимние забавы. Спортивные игры	76-77 нче битләр
62	Кабатлау дәресе	1			84 нче бит
Безнең гаилә. – 13 сәгать					
63-65	Безнең гаилә. “Безнең гаилә” тексты	3	Гаилә әгъзаларының исемнәрен атый, гаиләдә кемнәр, ничә кеше барлыгын, кайда эшләүләрен һәм укуларын әйтә белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Наша семья	85-87 нче битләр
66-69	Татар халык ашлары. “Айдар бездә кунакта” тексты	4	Татар халык ашларын атый, нәрсә яратканыңны сорый, әйтә, бер-береңне табынга чакыра, кыстый, ашаганның соң рәхмәт әйтә белү	IV. Раздел “Моя Родина”: Татарские национальные блюда. Встреча гостей	89-92 нче битләр
70-71	Без өстәл әзерлибез	2	Өстәл әзерләү турында сөйлә белү. Эш куша белү. Өстәлдә нинди предметлар барлыгын әйтә, сорый белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Наша семья	91-93 нче битләр
72-74	Рус халкының “Күмәч” әкиятә	3	Әкиятне сәнгатьле уку, сәхнәләштерү		40-44 нче битләр
75	Кабатлау дәресе	1			
Минем Ватаным. – 10 сәгать					
76-78	“Минем Ватаным – Россия” тексты	3	Бер-береңнең яшәү урынын сорый һәм кайда яшәгәннеңне әйтә белү. Россия, Татарстан шәһәрләренең, елгаларының атамаларын әйтә белү. Россия, Татарстан табигатен сурәтләр белү	IV. Раздел “Моя Родина”: Моя Родина – Россия	104-108 нче битләр
79-80	Без шәһәрдә яшибез	2	Кайда яшәгәннеңне сорый, әйтә белү. Нинди транспортта барганыңны, кайсы шәһәргә барганыңны әйтә белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Наш город	108-110 нчы битләр

81-82	Казан шәһәре	2	Казанга барганыңны, Казанда булганыңны, Казан Кремле, Кол Шәриф мәчете, Благовещение соборын караганыңны әйтә белү	IV. Раздел “Моя Родина”: Казань – столица республики Татарстан	
83-84	Без авылда яшибез. Муса Жәлил–герой шагыйрь	3	Авыл табигате турында сөйли белү. Жәйге һәм кышкы уен төрләрен әйтә белү. “Әтәч” шигырен яттан сөйләү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Наше село	113-115 нче битләр
85	Кабатлау дәресе	1			
Кибеттә. – 11 сәгать					
86-88	Киёмнәр кибетендә	3	Киём исемнәрен, аларның барлыгын, юклыгын, кирәклеген, төсен әйтә, үзең сорап ала белү. Бер-береңә комплимент әйтә белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: В магазине одежды	117-118 нче битләр
89-90	“Матур киёмнәр” тексты	3	Киёмнәрнең бәяләрен сорый, нинди киём яратканыңны әйтә белү		118-119 нчы битләр
91-93	Ашамлыклар кибетендә. Ашамлыклар кибетендә сатып-алу	3	Ашамлык исемнәрен, нинди ашамлыклар кирәген әйтә, сорый белү. Кибеткә барганыңны һәм нәрсә алганыңны әйтә белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: В магазине продуктов	120-121 нче битләр
94-95	Уенчыклар кибетендә	2	Уенчык исемнәрен, аларның барлыгын, юклыгын, кирәклеген, төсен әйтә, үзең сорап ала белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: В магазине игрушек	
96	Кабатлау дәресе	1			122 нче бит
Жәй житә. – 6 сәгать					
97-99	Исәнме, жәй! “Жәй житте” тексты	3	Жәй билгеләре. Жәй көне турында сөйли белү. Уенга, урманга барырга чакыра белү. Жәй көне нишләвен турында сорый, әйтә белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Любимые времена года	123-126 нче битләр
100- 102	Сабантуй – күнелле бәйрәм. Без Сабантуйга барабыз	3	Сабантуй уеннары, Сабантуйда катнашу турында сөйләшү	IV. Раздел “Моя Родина”: Праздники	129-130 нчы битләр

3 нче сыйныф

Дәреслек авторлары:

Р.З.Хәйдәрова, Г.М.Әхмәтжәнова, Л.А. Гыйниятуллина

I. Мир моего «Я»: Мой режим дня. Моя семья. Профессии родителей. Домашние обязанности. Мой день рождения.

II. Мир моих увлечений: Любимые игры. Мои питомцы.

III. Мир вокруг меня: День знаний. В школьной столовой. Мой дом, наша улица, моя квартира.

IV. Моя Родина: Города России и Татарстана. Народы Татарстана. Национальные праздники татарского и русского народов.

Грамматическая сторона речи:

– распознавание в письменном и звучащем тексте и употребление в устной и письменной речи изученных грамматических форм: имена существительные с аффиксами принадлежности I, II, III лица единственного числа;

– производные имена существительные с аффиксами -чы / -че; производные имена прилагательные с аффиксами -лы / -ле; -сыз / -сез;

– имена прилагательные в сравнительной степени;

– количественные и порядковые числительные (100–1000);

– наречия времени «бүген», «иртәгә», «кичә»;

– глаголы прошедшего определенного времени I, II, III лица единственного и множественного числа в утвердительной и отрицательной формах; послеложные слова «янында», «алдында», «артында» с именами существительными;

– конструкция «имя существительное + имя существительное» (с аффиксом принадлежности): Казан шәһәре, киёмнәр кибете;

– нераспространенные и распространенные простые предложения; порядок слов в татарском предложении.

Дәрес ләр номеры	Теманың дәреслектә бирелеше	Сәгать ләр саны	Предмет нәтижәсе	ФРП эчтәлегенә тәңгәллеге	Теманың дәреслек тәге урыны
Мәктәптә. – 32 сәгать					
1-3	Белем бәйрәме. «Беренче сентябрь» тексты. Без мәктәпкә барабыз	3	Беренче сентябрь – Белем бәйрәме турында сөйли, укытучыны, дустаны бәйрәм белән котлый, комплиментлар әйтә белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: День знаний	4-5 нче битләр
4-5	Исемнең юнәлеш, чыгыш, урын-вакыт килеше формалары	2	Мәктәпкә барганны, мәктәптә укыганны, мәктәптән кайтканны әйтә белү		6 нчы бит
6-8	Уку-язу әсбаплары. Без саныбыз	3	Уку-язу әсбапларының барлыгын, юклыгын, кирәклеген, санын әйтә белү (сорау); үзгә сорап алу, иптәшеңә тәкъдим итү		6-9 нчы битләр

9-11	“Сан+исем”, “сан+сыйфат+исем” төзелмәләре. Портфельдә нәрсәләр бар?	3	Предметларның санын, төсен кулланып, үзенә сорый белү (<i>Миңа биш кызыл калам бир әле</i>). Портфельгә (сумкага) нәрсә салганыңны, сумкада (партада) нәрсә барлыгын, сумкадан нәрсә алганыңны әйтә, сорый белү		9-11 нче битләр
12-13	Исем. Татар телендә кем? нәрсә? сораулары. Минем уку-язу әсбапларым. Исемнәрнең 1,2 нче зат тартым белән төрләнеше	2	Татар телендә кем? нәрсә? сорауларын предметларга карата дөрәс куллана белү. Уку-язу әсбапларының барлыгын, юклыгын әйтә, сорый белү		12-14 нче битләр
14-16	Фигыльнең хәзерге заман формасы	3	Фигыльнең хәзерге заман формасын кулланып, нишләвен турында әйтә, иптәшеннән сорый белү		15-17 нче битләр
17-18	Фигыльнең билгеле үткән заман формасы	2	Фигыльнең билгеле үткән заман формасын кулланып, нишлэгәнең турында әйтә, иптәшеннән сорый белү		15-17 нче битләр
19-22	“Без диктант яздык” тексты	4	Диктант язганны сорый әйтә белү. Үзеннең, иптәшеннең нинди билге алганын, диктантта хата барлыгын, юклыгын әйтә белү.		18-23 нче битләр
23-25	“Чын иптәш” хикәясе	3	Үзем алмашлыгын сөйләмдә куллану; фигыльнең билгеле үткән заман формасын кулланып, нәрсә эшлэгәнеңне (эшләмэгәнеңне) әйтә белү		23-29 нчы дәрәсләр
26	Билгеле үткән заман хикәя фигыльнең юклык формасы	1	“Чын иптәш” хикәясе эчтәлеге буенча диалоглар төзү; “чын”		27-28 нче битләр

			ярдәм, “ялган” ярдәм турында сөйләшү		
27-29	Китапханәдә. “турында” бәйлеге	3	Китапханәгә барганыңны, китапханәдә нинди китап алганыңны әйтә белү. Китапханәчедән китап сорый белү. Китапханәгә барырга чакыра белү		30-35 нче битләр
30-31	Без саныбыз.(1-100 гә кадәр саннар) Г.Зәйнашеваның “Бер атнада ничә көн?” шигыре	2	Саннар кулланып, ничә предмет барлыгын, кирәклеген, ничәнчә рәттә, партада утырганыңны әйтә; атна көннәрен дәрәс тәртиптә әйтә белү; Г.Зәйнашеваның “Бер атнада ничә көн?” шигырен сәнгатьле уку		35-38 нче битләр
32	Кабатлау дәрәсе	1			38-39 нчы битләр
Көндәлек режим. – 7 сәгать					
33-34	Сәгать ничә? Көндәлек режим	2	Вақытны әйтә, сорый белү; көндәлек режим тәртибен сөйли белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Мой режим дня	40-41 нче битләр
35-36	Минем көндәлек режимым	2	Үзеңнең көндәлек режимың турында сөйли белү. Кайчан нәрсә эшләгәнне әйтә, сорый белү		41-45 нче битләр
37-38	М.Жәлилнең ”Сәгать” шигыре	2	М.Жәлилнең герой-шагыйрь булуы турында әйтә белү. ”Сәгать” шигырендәге малайга киңәшләр бирә белү		44-45 нче битләр
39	Кабатлау дәрәсе	1			46 нчы бит
Ашханәдә. – 8 сәгать					
40-42	Ашханәдә	2	Ашханәдә ашаганны, ашханәдә нәрсә пешергәнне, нинди ашлар яратканны әйтә белү. Пешекчедән кирәк ашларны сорап ала белү	III. Раздел “Мир вокруг меня” – В школьной столовой	47-49 нчы битләр
43-44	Без нинди ризыклар яратабыз?	2	Дустыңның нинди ризыклар яратканын сорый, ашханәгә бергә		49-52 нче битләр

	Безгә кунаклар килә		барырга тәкъдим итә белү. Кунакларны каршы ала, табынга чакыра белү		
45-46	Без табын эзерлибез. Исемнең төшем килеш формасы. Б.Рәхмәт “Аш вакыты” шигыре	2	Табын эзерләү турында сөйли белү. Б.Рәхмәтнең “Аш вакыты” шигырен сәнгатьле уку		52-55 нче битләр
47	Кабатлау дәресе	1			64-65 нче битләр
Без әти-әниләргә булышабыз. – 13 сәгать					
48-50	Г.Тукайның “Безнең гаилә” шигыре	3	Гаиләдә кемнәр барлыгын, бергә нишләвегез турында әйтә белү. Гаилә әгъзаларының кем булып эшләүләре турында әйтә белү	I. Раздел “Мир моего “Я”: Моя семья. Профессии родителей	66-72 нче битләр; 4 нче сыйныф дәреслеге: 16 нчы бит
51-52	“Акыллы малай” тексты	2	Өйдә нәрсәләр эшләгәнне сорый, әйтә белү. Әти-әниләргә ничек булышканны сорый, әйтә белү.	I. Мир моего «Я»: Домашние обязанности	72-76 нчы битләр
53-54	“Без өйдә булышабыз” темасына сөйләшү. Ә.Бикчәнтәеваның “Дәү әнием” шигыре	2	<i>Ни өчен?</i> соравын куя, аңа җавап бирә белү. Дустыңа өй хезмәтендә булышырга тәкъдим итә белү. Эш куша белү. Энеңне, сеңлеңне өй хезмәтендә булышканы өчен мактый белү		82-84 нче битләр
55-57	И. Туктар. ”Авыраяк” хикәясе	3	Бәйләк сүзләр кулланып, предметларның кайда икәнен әйтә, сорый белү. Хикәянең эчтәлеген сөйли белү		84-89 нчы битләр
58-59	Без хикәя язабыз	2	“Авыраяк” хикәясен сәхнәләштерү. Хикәяне үзгәртеп төзү. Өйбәйләренә кая куйганыңны әйтә белү		89 нчы бит
60	Кабатлау дәресе	1			89-90 нчы битләр
Туган якка кыш килде. – 12 сәгать					

61-62	Кыш билгеләре. Сыйфат сүз төреме	2	Кыш билгеләрен әйтә, урамга уенга чакыра белү. Ел фасылларын чагыштырып сурәтли белү	III. Раздел “Мир вокруг меня”: Времена года	2 нче китап: 6, 11, 12, 13, 14 нче битләр
63-64	Һава торышы	2	Һава торышын сорый, әйтә белү		14-16 нчы битләр
65-68	“Дима, Азат, Әмир – дуслар” тексты	4	Кышкы уен төрләрен әйтә, уенга чакыра; тауга барганыңны, кайтканыңны, тауда чаңгы шуганыңны әйтә белү	II. Раздел “Мир моих увлечений”: Любимые игры	16-17 нче битләр
69-70	Яңа ел бәйрәме	2	Яңа ел бәйрәме белән котлый белү. Яңа ел бәйрәменә чакыра, барганыңны, кайтканыңны әйтә белү. Бәйрәмдә нишләгәнне әйтә белү	IV. Раздел “Моя Родина”: Праздники	7-11 нче битләр
71-72	Кабатлау дәресләре	2			28-30 нчы битләр
Шәһәрдә һәм авылда. – 17 сәгать					
73-74	Без Татарстанда яшибез. Россия һәм Татарстан шәһәрләре. Хәзерге заман хикәя фигыльнең зат-сан белән төрләнеше	2	Үзеңнең, иптәшеңнең кайда яшәгәнлеге турында әйтә, сорый белү. Россия һәм Татарстан шәһәрләрен атый белү. Үзең яшәгән якның табигате турында әйтә, сорый белү	IV. Моя Родина: Города России и Татарстана	31 нче бит
75-76	Без – төрле милләт балалары	2	Үзең яшәгән төбәктә нинди милләتلәр барлыгы, нинди телләрдә сөйләшүләре турында әйтә, сорый белү. Милли киёмнәр, милли бәйрәмнәр (Раштуа, Сөмбелә)	IV. Моя Родина: Народы Татарстана. Национальные праздники татарского и русского народов	32-33 нче битләр; 4 нче сыйныф дәреслеге: 2 нче кисәк, 64- 67 нче битләр
77-78	Мин шәһәрдә яшим	2	Үзеңнең кайда яшәгәнлегең, иптәшеңнең кайда яшәгәнлеге турында әйтә, сорый белү. Үзең яшәгән шәһәр турында әйтә, дустиңнан сораша белү	IV. Моя Родина: Города России и Татарстана	36-41 нчы битләр

79-84	Ничә? Ничәнче? сораулары. Безнең урам, йорт,фатир	6	Үзең яшәгән урам, йорт, фатир турында сорый, әйтә белү	III. Мир вокруг меня: Мой дом, моя улица, моя квартира	33-36 нчы битләр
85-87	Мин авылда яшим. Бәйләк сүзләр: өй янында (артында, эчендә, алдында)	3	Үзеңнең кайда яшәгәнлеген, иптәшенең кайда яшәгәнлеге турында әйтә, сорый белү. Мәктәп, йорт янында нәрсәләр барын әйтә белү		42-43 нче битләр
88-89	Кабатлау дәресләре	2			44 нче бит
Туган көн – күңелле бәйрәм. – 6 сәгать					
90-91	“Тәмле сүзләр” тексты. Телефоннан сөйләшү	2	Телефоннан әдәпле сөйләшә белү. Бер- береңә әдәпле сүзләр әйтеп сөйләшү	I. Мир моего «Я»: Мой день рождения	45-48 нче битләр
92-94	Туган көн – күңелле бәйрәм. Боерык фигыльнең II зат берлек һәм күплек сан формалары. Туган көн уеннары	3	Туган көнгә әдәпле чакыра белү. Туган көнгә бүләк алып килгәнне әйтә белү, котлый белү. Бер- береңне табынга чакыра, кыстый, ашаганнан соң рәхмәт әйтә белү		48-50 нче битләр
95	Кабатлау дәресе	1			59 нчы бит
Дүрт аяклы дусларыбыз. – 7 сәгать					
96-98	Минем кечкенә дустым. Исемнәрнең, ул алмашлыгының юнәлеш, төшем килеш формалары	3	Үзеңнең этен барлыгын, юклыгын әйтә, яратуын, яратмавын сорый, әйтә белү. Этләрнең тышкы кыяфәтен сорый, сурәтләнә белү	II. Мир моих увлечений: Мои питомцы	60-64 нче битләр
99- 101	«Минем песием» тексты. “Минем песием” темасына диалоглар	3	Песиең барлыгын (юклыгын) сорый, әйтә белү. Песиләрнең тышкы кыяфәтен сорый, сөйләнә белү. Текстка план төзү. План буенча сөйләү . “Минем песием” темасына диалогларны сөйләшү		65-68 нче битләр
102	Кабатлау дәресе	1			

4 нче сыйныф

Дәрәслек авторлары:

Р.З.Хәйдәрова, Г.М.Әхмәтжәнова, Л.А. Гиниятуллина

I. Мир моего «Я»: Распорядок дня. Мое здоровье.

II. Мир моих увлечений: Мое свободное время. Путешествия. Каникулы.

III. Мир вокруг меня: Новый учебный год. Мои близкие и друзья. Совместные интересы. Животный и растительный мир. В зоопарке

IV. Моя Родина: Россия – наша родина. Татарстан – мой родной край. Дружба народов Татарстана. Небольшие произведения татарских детских писателей и поэтов. Детский фольклор.

Грамматическая сторона речи:

- распознавание в письменном и звучащем тексте и употребление в устной и письменной речи изученных грамматических форм: имена существительные в различных падежах; имена прилагательные в превосходной степени; количественные и порядковые числительные (1–1000);
- наречия времени «иртән», «кичен», «кышын», «жәен», «язын», «көзен», «аннан соң»; глаголы настоящего и прошедшего определенного времени I, II, III лица единственного и множественного числа в утвердительной и отрицательной формах;
- глаголы прошедшего неопределенного времени III лица единственного числа в утвердительной форме;
- послелог «турында» с существительными и личными местоимениями;
- частицы да / дә, та / тә, иң, бик; союз «чөнки»; относительное слово «шуңа күрә».

Дәрәсләр номеры	Теманың дәрәслектә бирелеше	Сәгать ләр саны	Предмет нәтижәсе	ФРП эчтәлегенә тәңгәллеге	Теманың дәрәслектә ге урыны
Мәктәптә. – 23 сәгать					
1-2	Яңа уку елы белән!	2	1 нче сентябрь бәйрәме белән котлый белү; бер-береңә комплиментлар әйтә белү	III. Мир вокруг меня: Новый учебный год	1 нче кисәк: 4-6 нчы битләр
3-4	Уку – язу әсбаплары С.Маршакның “Һәр атнада жиде көн” шигыре	2	Уку – язу әсбапларын үзегә сорап ала, иптәшенә тәкъдим итә белү		6-7 нче битләр
5-7	Исемнәрнең тартым белән төрләнеше. Яңа уку елына эзерлек. Миңа дәфтәр кирәк	3	Яңа уку елына нинди уку-язу әсбапларын алу турында сөйләшү, уку-язу әсбапларының барлыгын, юклыгын әйтә белү		8-10 нчы битләр
8-9	Татар алфавиты. Транскрипция билгеләре	2	Татар теленең хәрәф-аваз системасын сөйли белү		11-15 нче битләр

10-11	1-10 га кадәр һәм дистә саннары	2	Саннар кулланып, үзәң, сыйныфың турында сөйли белү		16-18 нче битләр
12-14	Минем эш урыным. <i>Чөнки, шуңа күрә</i> теркәгечләре	3	Эш урының турында сөйли, дустаннан өстәлгә нәрсәләр куюың турында сорый белү. <i>Чөнки, шуңа күрә</i> теркәгечләре белән фикеренне дәлилли белү		19-22 нче битләр
15-16	Без дәрестә	2	Дәрестә үзәңне, иптәшеңнең нишләгәне турында, нинди билгеләр алуың турында әйтә, дустаннан сорый белү		22-24 нче битләр
17-19	“Алсуның кәефе юк” хикәясе. Билгеле үткән заман хикәя фигурасы	3	Нинди дәресләр булуы, мисалны, мәсьәләне дәрес чишүең-чишмәвең, нинди билгеләр алуың турында әйтә, дустаннан сорый белү.		25-29 нчы битләр
20-21	Без хикәя язабыз!	2	Хикәяне үзгәртеп төзи белү		
22-23	Кабатлау дәресләре	2			34-35 нче битләр
Туган як табигате. – 19 сәгать					
24-26	Нәрсә ул табигать? Үткән заман хикәя фигурасы	3	Ел фасыллары билгеләрен сорый, сөйли белү. Кайсы ел фасылы һәм ни өчен ошаганын әйтә белү	III. Мир вокруг меня: Животный и растительный мир	2 нче кисәк: 36-37 нче битләр
27-29	Көзгә табигать. Һава торышы. Хикәя фигурасының заман формалары	3	Һава торышын сорый, әйтә белү. Көзгә табигатьне сурәтли белү. Уенга чакыра белү		38-40, 43 нче битләр
30-33	Үсемлекләр дөньясы. Сыйфатларның чагыштыру һәм артыклык дәрәжәсе	4	Татарстанда үскән агачларның, дару үләннәренен, жиләк-жимешләренен исемнәрен әйтә белү	III. Мир вокруг меня: Животный и растительный мир	48-49 нчы битләр
34-35	“Дару үләннәре” тексти	2	Урманга, даруханәгә баруың турында, дару үләннәре кирәклеген, аларны жыю яисә сатып алуың турында әйтә белү		45-48 нче битләр

36-40	Хайваннар һәм кошлар дөньясы. Зоопаркта	4	Татарстанда яшәүче хайваннар, кошларның исемнәрен әйтә белү; алар турында кыскача сөйли белү	III. Мир вокруг меня: В зоопарке	50-54 нче битләр; 83-85 нче битләр
41-42	Кабатлау дәресләре	2			80-82, 98 нче битләр
Минем дусларым. – 34 сәгать					
43-44	Исемнең берлек һәм күплек санда тартым белән төрләнеше. “Минем дустым” темасына сөйләшү	3	Дустыңның барлыгын, юклыгын, исемен яшен сорый, әйтә белү. Схема буенча дустың турында сөйли белү	III. Мир вокруг меня: Мои друзья	4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 4-6 нчы битләр
46-48	“Минем дустым” хикәясе	3	Дустың турында сөйли, сөйләшә белү. Хикәянең эчтәлеген сөйли белү	III. Мир вокруг меня: Совместные интересы	8-12 нче битләр
49-50	И. Туктарның “Алма” хикәясе	2	“Алма” хикәясенә эчтәлеген сөйли белү. Кибеттән сатып ала белү. Чулпанның ни өчен чын дус булуын әйтә белү		17-19 нчы битләр
51-52	Безнең көндәлек режим	2	Дустың белән көндәлек режим турында сөйләшү	I. Мир моего «Я»: Распорядок дня	
53-55	Безнең яраткан шөгыйльләр	3	Дуслар белән нинди шөгыйльләргә ярату, нинди шөгыйльләргә белән шөгыйльләнү турында сөйләшү	III. Мир вокруг меня: Совместные интересы	
56-57	Кышкы уеннар	2	Кышкы уен төрләрен әйтә, чана (чаңгы) барыгын сорый, әйтә, белү. Дустыңны уенга чакыра белү		4 нче сыйныф, 1 нче кисәк: 102-104 нче битләр
58-60	“Тауда” тексты. Әйдә бергә уйныйбыз!	3	“Тауда” текстының эчтәлеген сөйләргә өйрәнү; хикәядәге проблема буенча фикер алышу		3 нче сыйныф дәреслеге, 2 нче кисәк: 18-20 нче битләр
61	Чаңгы ярышында	1	Чаңгы ярышына баруыңны, нинди урын алуыңны әйтә, сорый белү		3 нче сыйныф дәреслеге, 2 нче кисәк: 21 нче бит
62-64	“Дуслар” хикәясе	3	“Дуслар” хикәясенә эчтәлеген сөйләргә өйрәнү; хикәядәге		3 нче сыйныф дәреслеге,

			проблема буенча фикер алышу		2 нче кисәк: 22-25 нче битләр
65-67	“Каникулда” хикәясе	3	“Каникулда” хикәясенәң эчтәлеген сөйләргә өйрәнү; дустаныңны уенга чакыра белү, аның чаңгысы (чанасы) барлыгын сорый белү; каникулда кая барганыңны, авылда ничек үткәрүенә сөйли белү		3 нче сыйныф дәрәслеге, 2 нче кисәк: 25-28 нче битләр
68-71	Билгесез үткән заман хикәя фигуралы. А. Алишның “Куян кызы” әкиятенә	4	А. Алишның “Куян кызы” әкиятенәң эчтәлеген сөйләргә өйрәнү; әкиятне сәхнәләштерү	I. Мир моего «Я»: Мое здоровье.	4 нче сыйныф, 1 нче кисәк: 110-113 нче битләр
72-74	Сәламәтлек – зур байлык. “Шугалакта” хикәясе	3	Сәламәт булу өчен, алдагы укылган текстлар нигезендә, нинди шөгыйльләр белән шөгыйльләнергә кирәклегенә турында сөйләшү; “Шугалакта” хикәясенәң эчтәлегенә буенча сөйләшү	I. Мир моего «Я»: Мое здоровье	121-123 нче битләр
75-76	Кабатлау дәрәсләре	2			4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 34-35 нче битләр; 4 нче сыйныф, 1 нче кисәк: 125 нче бит
Яз жигте. – 8 сәгать					
77-79	Яз билгеләре. Хикәя фигуралың заман формалары	3	Яз билгеләрен сөйли белү. Нинди ел фасылы ошаганың сорый, әйтә белү		4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 60-61 нче битләр
80-81	Әниләр бәйрәме	2	Бәйрәм белән котлый белү: ничек котлавың, нинди бүләк әзерләвен, бәйрәмдә нишләвенәң турында сөйли белү	III. Мир вокруг меня: Мои близкие	4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 62-63 нче битләр
82-83	Л.Толстойның “Әбисе белән оныгы” хикәясе	2	Л.Толстойның “Әбисе белән оныгы” хикәясенәң эчтәлеген сөйләшү; өйдә эти-	III. Мир вокруг меня: Мои близкие	4 нче сыйныф, 2 нче кисәк:

			энилэргә ничек булышканыңны әйтә белү		70-71 нче битләр
84	Кабатлау	1			
Минем туган илем. – 13 сәгать					
85-86	Туган илем – Россия	2	Текст эчтәлеге буенча сөйләшү	IV. Моя Родина: Россия – наша родина	4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 81, 83 нче битләр
87-88	Россия дәүләте һәм Татарстан Республикасы символлары	2	Россия дәүләте һәм Татарстан Республикасы символларын таний, әйтә белү		4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 81-82 нче битләр
89-90	Туган җирем – Татарстан. Ш.Маннур “Татарча да яхшы бел”	2	Татарстанда нинди милләтләр барлыгы, ничек яшәүләре турында сөйли белү; Ш.Маннурның “Татарча да яхшы бел” шигырен яттан сөйләү	IV. Моя Родина: Татарстан – мой родной край. Дружба народов Татарстана	4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 84 нче бит
91-92	Татарстан шәһәрләре	2	Татарстан шәһәрләрен атый белү. Нинди шәһәрләргә барганыңны, нинди шәһәрләрдә булганыңны, нинди шәһәрдән кайтканыңны әйтә белү		4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 88-89 нчы битләр
93-95	Казан – Татарстанның башкаласы	3	Казан Кремлендәге тарихи истәлекләренә әйтә белү		4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 85-87 нче битләр
96-97	Кабатлау дәресләре	2			4 нче сыйныф, 2 нче кисәк: 90-92 нче битләр
Без сәяхәт итәбез. – 5 сәгать					
98-99	Без сәяхәт итәбез	2	Жәй көне кая барганыңны, нәрсә белән барганыңны, ничек ял иткәнеңне сөйли белү	II. Мир моих увлечений: Путешествия. Каникулы	
100	Бари Рәхмәт. “Минем дуслар” шигыре	1	Бари Рәхмәтнең “Минем дуслар” шигыре эчтәлеге буенча фикер алышу		
101- 102	Кабатлау дәресләре	2			

Тематик планнар

5 нче сыйныф

Дәреслек авторлары:

Р.З.Хәйдәрова, Г.М.Әхмәтжәнова, Л.А. Гиниятуллина

I. Мир моего «Я»: Я и моя семья. Домашние обязанности. Семейные праздники, традиции. Подарки. Поздравления. В гостях.

II. Мир вокруг меня: Мы в школе. Учебные занятия. С друзьями интересно. В мире животных. На дороге. На транспорте.

III. Мир моих увлечений: Здоровье и спорт. Мои любимые занятия на досуге.

IV. Моя Родина: Моя Родина. Мой город / село. Природа родного края. Национальный праздник Сабантуй. Детский фольклор (рифмовки, считалки, скороговорки, загадки, сказки)

Грамматическая сторона речи:

- имена существительные ед. и мн. числа в разных падежах;
- имена существительные с аффиксами принадлежности I, II, III лица единственного и множественного числа;
- наречия времени, «былтыр», «быел», «иртән», «көндөз», «кичен»; сравнения-уподобления «татарча», «русча», «инглизчә»;
- глаголы повелительного наклонения II лица единственного и множественного числа в утвердительной и отрицательной формах: бар! – барыгыз! / ба'рма! – ба'рмагыз!;
- глаголы прошедшего определенного времени I, II, III лица единственного и множественного числа в утвердительной и отрицательной формах;
- глаголы прошедшего неопределенного времени в III лице единственного числа;
- инфинитив с модальными словами «кирәк» / «кирәкми», «ярый» / «ярамый»;
- аналитическая форма глагола, выражающая возможность / невозможность, «укуый беләм» («белмим»), «сөйләшә алам» («алмыйм»);
- послелогои өчен, аша с существительными и местоимениями;
- послеложные слова, «янында», «өстендә», «астында», «эчендә»;
- сочинительные союзы;
- вводные слова «минемчә», «синеңчә».

Тема буенча билгеләнгән эчтәлек тәртибе	Предмет нәтижәсе	ФРП эчтәлегенә тәңгәллеге
Без мәктәптә. – 25 сәгать (Дәреслек, 4 - 37 нче битләр)		
1 нче сентябрь бәйрәме Дәүләт гимннары Уку-язу эсбаплары, аларны тәртиптә, саклап	Беренче сентябрь – Белем бәйрәме турында сөйли белү Дәүләт гимннары турында сөйләшү	II. Мир вокруг меня: Мы в школе. Учебные занятия IV.Моя Родина: Моя Родина

<p>тоту</p> <p>Дәресләр эзерләү, өй эше эшләү. Билгеләр</p>	<p>Уку-язу әсбапларының барлыгын, юклыгын, санын, кирәклеген хәбәр итә белү (сорау), үзең сорап алу, иптәшең тәкъдим итә белү; аларны саклап тоту турында киңәш бирә белү</p> <p>Дәресләр расписаниесе буенча нәрсә эшләгәнне әйтә белү. Өй эшен эзерләү, эзерләмәүнең сәбәбен әйтә белү. Ни өчен яхшы, начар билгеләр алу турында сөйләшү</p>	<p>II. Мир вокруг меня: Мы в школе. Учебные занятия</p>
<p>Мин – өйдә булышчы. – 28 сәгать (Дәреслек, 38 - 73 нче битләр)</p>		
<p>Безнең эти-әниләр, аларның һөнәрләре. Без эти-әнигә булышабыз. Өйдәге эшләр. Без бергә эшлибез. Өй хезмәте өчен рәхмәт белдерү һәм мактау. Кем эшләми - шул ашамый</p>	<p>Гаиләдә кемнәр барлыгы турында сөйли белү, кем булып эшләүләрен әйтә белү. Өйдә эшләгән эшләренә әйтә, сорый, куша белү. Эш эшләргә риза булуыңны, булмавыңны белдерү. Өй эшләрендә үзең булышырга, ярдәм итәргә сорый, нәрсә эшләргә кирәк икәннен әйтә белү. Кибеткә барырга куша, нәрсә алырга икәннен әйтә, сорый белү. Өйдәге эшләренә эшләргә киңәш бирә, яхшы эшләр өчен мактый белү. Өйдәге хезмәтгә катнашуга карап, кешеләргә бәя бирә белү</p>	<p>I. Мир моего «Я»: Я и моя семья. Домашние обязанности</p>
<p>Дуслар белән күңелле. – 22 сәгать (Дәреслек, 74 – 98 нче битләр)</p>		
<p>Минем дустым нинди? Дуслар белән күңелле. Дуслар, өлкәннәр белән телефоннан сөйләшү әдәбе</p> <p>Бәйрәмнәр. Бәйрәм белән котлау. Туган көн үткөрү. Котлау. Бүләкләр алу. Табын эзерләү. Табын янында үз-үзеңне тоту. Туган көн уеннары</p>	<p>Дустыңның барлыгын, кемнәр белән дус икәннең, аларның нинди булуын әйтә белү. Кайда, кайчан дуслашкан, бергә нишләгәнне сөйли белү</p> <p>Телефоннан уйнарга чакыра, туган көнгә итагатыле чакыра белү. Туган көн белән котлый белү. Туган көнгә эзерләнү, кибеттән ризыклар алу, кибетче белән сөйләшә белү.</p> <p>Татар халык ашларын, нәрсәләр ярату, яратмауны әйтә белү. Табын эзерләү турында сөйләшү. Табын янында үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен сөйли белү</p>	<p>II. Мир вокруг меня: С друзьями интересно</p> <p>I. Мир моего «Я»: Семейные праздники, традиции. Подарки. Поздравления. В гостях</p>
<p>Минем туган жирем. – 9 сәгать (Дәреслек, 99 - 108 нче битләр)</p>		
<p>Татарстан Республикасы, территориясе, шәһәрләре, анда яшәүче милләтләр. Башкалабыз Казан</p>	<p>Татарстанның шәһәрләрен атый белү. Татарстанда яшәүче милләтләр, үзеңнең нинди милләттән булуыңны әйтә, иптәшеңнен сорый белү. Казан шәһәре турында кыскача сөйли белү.</p>	<p>IV. Моя Родина: Моя Родина. Мой город / село</p>

Хайваннар дөнъясында	Татарстанда яшәүче жәнлекләр, кошлар; Татарстан табигатен сурәтли белү	IV.Моя Родина: Природа родного края
Дүрт аяклы дусларыбыз. – 7 сәгать (Дәреслек, 109 - 116 нчы битләр)		
Дүрт аяклы дусларның токымнары, кыяфәтләре, гадәтләре	Дүрт аяклы дусларның токымнары, кыяфәтләре, гадәтләре турында сөйләшә белү. Этләр турында кызыклы мәгълүмат сөйли белү	II. Мир вокруг меня: В мире животных
Без спорт яратабыз. – 11 сәгать (Дәреслек, 117 - 125 нче битләр)		
Тән әгъзалары. Табибта. Сәламәт булу кагыйдәләре. Спорт белән шөгыйльләнү. Сабантуйда спорт ярышлары	Тән әгъзаларының исемнәрен, нәрсә авыртуын, авыртмавын табибка әйтә, сорый белү. Спорт төрләрен аера, үзеңнең нинди спорт төрен яратканыңны, нинди спорт түгәрәгенә йөргәнеңне, физкультура дәресендә нәрсә эшләгәнеңне әйтә белү	III. Мир моих увлечений: Здоровье и спорт. Мои любимые занятия на досуге
Юл йөрү кагыйдәләре. – 3 сәгать (Дәреслек, 124 - 126 нчы битләр)		
Светофор – минем дустым. Юл йөрү кагыйдәләре	Транспорт төрләрен әйтә белү. Юл йөрү кагыйдәләрен сөйли белү	II. Мир вокруг меня: На дороге. На транспорте Мир вокруг меня: Мы в школе. Учебные занятия. С друзьями интересно. В мире животных. На дороге. На транспорте.

6 нчы сыйныф

Дәреслек авторлары: Р.З.Хәйдәрова, Р.З. Назипова

I. Мир моего «Я»: Помощь родителям. Общение с друзьями. Описание внешности и характера человека.

II. Мир вокруг меня: Школьная жизнь. Книга – источник знаний. Мир Интернета.

III. Мир моих увлечений: Наши увлечения. Здоровье и спорт. Посещение кружков. Экскурсии. Поездки. Походы. Виды отдыха.

IV. Моя Родина: Дружба народов Татарстана. Достопримечательности Казани. Выдающиеся представители татарского народа. Детские писатели и поэты. Детский фольклор (рифмовки, считалки, скороговорки, загадки, сказки).

Грамматическая сторона речи:

- личные местоимения мн. числа в притяжательном, направительном падежа, «безне» – «безгә», «сезнең» – «сезгә», «аларның» – «аларга»;
- производные имена существительные с аффиксами -лык / -лек, -даш / -дәш, -таш / -тәш (дуслык, сыйныфташ);
- парные, сложные и составные имена существительные: «эти-эни», «бала-чага»; «даруханә», «жир жиләге»;
- производные имена прилагательные с аффиксами -гы / -ге, -кы / -ке (жәйге, кышкы);
- глаголы прошедшего определенного и прошедшего неопределенного времени в утвердительной и отрицательной формах;
- глаголы будущего определенного времени I, II, III лица единственного и множественного числа в утвердительной и отрицательной формах;
- глаголы повелительного наклонения II лица единственного и множественного числа в утвердительной и отрицательной формах: бар! – барыгыз! – ба'рма! – ба'рмагыз!;
- конструкция глагол повел. наклонения II лица + частица эле, «булыш эле», «әйтегез эле»;
- наречия меры и степени «күп», «аз», времени «хәзер», «башта», «аннан соң», «места унда», «сулда»;
- аналитическая форма глагола, выражающая желание, «барасым килә» («килми»), «уйныйсым килә» («килми»);
- глаголы условного наклонения I, II, III лица единственного и множественного числа в утвердительной и отрицательной формах: барса – бармаса, килсә – килмәсә;
- вводные слова «әлбәттә», «мәсәлән».

Тема буенча билгеләнгән эчтәлек тәртибе	Предмет нәтижәсе	ФРП эчтәлегенә тәңгәллеге
Яңа уку елы башлана. – 28 сәгать (Дәреслек, 3 – 36 нчы битләр)		
Яңа уку елы башлана. Минем мәктәбем. Уку-язу эсбаплары, аларны тәртиптә тоту.	Яңа уку елы башлану, аңа эзерлек, мәктәп турында сөйли белү. Уку-язу эсбапларына сак караш турында сөйләшү.	II. Мир вокруг меня: Школьная жизнь

Китаплар дөнъясы, китапханәгә бару, китап алу. Китапларга сак караш	Китапның ни өчен якин дус, киңәшче икәннен сөйли белү. Китапның нәрсә турында, авторы кем икәннен әйтә белү. Китап укырга киңәш бирә белү. Китапханәгә язылу өчен анкета тутыра белү, китапханәдән үзеңә кирәкле китапны сорый, нәрсә турында икәннен сорый, сөйли белү. Китап басылу тарихы турында кыскача белешмә бирә белү. Каюм Насыйри турында кыскача мәгълүмат бирә белү	II. Мир вокруг меня: Книга – источник знаний
Интернет	Интернет аша мәгълүмат алу, китаплар уку турында сөйләшү	II. Мир вокруг меня: Мир Интернета
Без – булышчылар. – 19 сәгать (Дәреслек, 37– 59 нчы битләр)		
Өй эшләре, өлкәннәргә булышу. Балалар язучылары эсәрләре Яхшы эшләр	Өйдә нинди эшләр эшләргә яратканыңны, нинди эшләр эшләүнең кирәклеген, эшләргә теләгәнеңне, ничек булышканыңны сөйли белү. Кереш сүзләргә кулланып, үз фикереңне раслый белү. Эшләгән эшенә карап, геройга бәя бирү	I. Мир моего «Я»: Помощь родителям I. Мир моего «Я»: Описание внешности и характера человека
Дуслар белән күнелле. – 26 сәгать (Дәреслек, 60– 87 нче битләр)		
Минем дустым. Чын дус нинди була? Дуслык югалу. Әләкләшү, мактану – начар гадәتلәр	“Дус нинди була? Ни өчен дуслашалар? Дуслар бергә нишлиләр? Минем дустым – ул нинди?” проблемалары буенча сөйләшү. Әләкләшү, мактану – начар гадәتلәр икәнне турында әңгәмә кора белү	I. Мир моего «Я»: Общение с друзьями. Описание внешности и характера человека
Дуслар белән бергә ял итү: экскурсияләргә, походларга йөрү	Ял итү, походка, экскурсияләргә йөрү турында сөйли, дуслар белән бергә әңгәмә кора белү	III. Мир моих увлечений: Экскурсии. Поездки. Походы. Виды отдыха
Туган жирем – Татарстан. – 16 сәгать (Дәреслек, 88 – 112 нче битләр)		
Туган ил, туган жир төшенчәләре. Татарстанның табигате. Россия һәм Татарстан республикасының дәүләт символлары	Россиядәге, Татарстандагы диңгезләргә, елгаларны, шәһәрләргә атый белү. Татарстанның табигатен сурәтли белү	IV. Моя Родина:

<p>Татарстанда яшәүче милләтләр, төрле телләрдә сөйләшү. Халыклар дуслыгы</p> <p>Татарстанның башкаласы – Казан. Аның музейлары, театрлары</p> <p>Татар сәнгатенең күренекле вәкилләре</p>	<p>Татарстанда яшәүче милләтләр, үзеңнең милләтеңне, нинди телдә сөйләшә белүне әйтә, сорый белү. Татарстанда халыкларның дус яшәве турында сөйли белү</p> <p>Казан шәһәре турында мәгълүмат бирә белү</p> <p>Татар сәнгать вәкилләренең исемнәрен әйтә белү</p>	<p>Дружба народов Татарстана. Достопримечательности Казани. Выдающиеся представители татарского народа</p>
<p>Сәламәт тәндә – сәламәт акыл. – 13 сәгать (Дәрәслек, 125 – 138 нче битләр)</p>		
<p>Спорт белән шөгылләнү. Сәламәт булу кагыйдәләре. Түгәрәкләргә йөрү</p>	<p>Табибта сөйләшү. Сәламәт булу өчен, нинди кагыйдәләр үтәргә кирәклеген сөйли белү. Спорт түгәрәкләренә йөрү, спорт уеннарында катнашу турында сөйли белү</p>	<p>III. Мир моих увлечений: Наши увлечения. Посещение кружков. Здоровье и спорт</p>

7 нче сыйныф

Дәрәслек авторлары: Р.З.Хәйдәрова, Р.Л. Малафеева

I. Мир моего «Я»: Я и мои ровесники. Свободное время. Здоровый образ жизни. Старшие и мы.

II. Мир моих увлечений: Мои любимые занятия на досуге. Путешествия. Походы.

III. Мир вокруг меня: Знание и жизнь. Школа. Секреты хорошей учебы.

IV. Моя Родина: Моя малая родина. Географическое положение, климат, природа. Исторические и памятные места. Казань – столица Татарстана. Выдающиеся представители татарского народа (писатели и поэты, деятели культуры).

Грамматическая сторона речи:

- производные имена прилагательные с аффиксами -чан / -чән, «эшчән», «максатчан»;
- временные формы глаголов изъявительного наклонения;
- наречия образа действия, «тиз», «акрын» / «экрен»;
- указательные «бу», «теге», «шул», «шундый» и определительные «барлык», «бөтен», «үз», «һәр» местоимения;
- деепричастия на -гач / -гәч, -кач / -кәч;
- главные члены предложения, согласование подлежащего и сказуемого;
- предложения с простым глагольным сказуемым (Мин татарча беләм), с именным сказуемым (Безнең гаиләбез тату) и составным глагольным сказуемым (Мин укырга яратам);
- союзы: «һәм», «да» / «дә», «та» / «тә», «яки»;
- частицы: «гына» / «генә», «кына» / «кенә»;
- предложения по цели высказывания;
- порядок слов в сложных предложениях

Тема буенча билгеләнгән эчтәлек тәртибе	Предмет нәтижәсе	ФРП эчтәлегенә тәңгәллеге
Белем һәм тормыш. – 26 сәгать (Дәрәслек, 3 – 31 нче битләр)		
Классташларның укудагы өлгереше, белемгә караш, билгеләр, өй эшен эшләү, дәрестә катнашу	Яңа уку елындагы яңалыклар, жәйге ялыни ничек уздыру, классташларыңның ничек укуы, нинди билгеләр алу, өй эшен ничек эшләү, дәрестә ничек катнашу турында сөйләшү. Өй эшләрен эшләүдә ярдәмчәнә тәкъдим итә белү	III. Мир вокруг меня: Знание и жизнь. Школа
Яхшы уку серләре, яхшы уку өчен кирәкле сыйфатлар	Яхшы уку өчен нишләргә кирәклегенә турында сөйләшү	III. Мир вокруг меня: Секреты хорошей учебы
Без бергә ял итәбез. – 25 сәгать (Дәрәслек, 32 – 54 нче битләр)		
Буш вакыт: файдалы, файдасыз үткәрү. Яраткан шөгыйльләр. Түгәрәкләргә йөрү.	Буш вакыт. Буш вакытны файдалы, файдасыз үткәрү турында әңгәмә кора белү. Яраткан шөгыйлен, түгәрәкләргә	I. Мир моего «Я»: Свободное время. Мои любимые занятия на досуге

<p>Походларда, сәяхәтләрдә катнашу</p> <p>Яшьтәшләрнең үз-үзләрен тотышы. Яшьтәшләр белән бәйрәмнәрне оештыру, уздыру</p> <p>Зарарлы гадәтләр</p>	<p>йөрү, походларда, сәяхәтләрдә катнашу турында сөйли белү</p> <p>Яшьтәшләрнең үз-үзләрен тотышы турында сөйләшү, бәя бирә белү. Жәмәгать урыннарында: подъездда, тукталышларда, өй алды мәйданчыкларында үз-үзеңне тотышына карата үз фикереңне белдерә белү (минем уйлавымча; юк, мин риза түгел; мин килешмим; минемчә, бу бик дәрәс; мин дә шулай уйлыйм; әйе, бу шулай)</p> <p>Зарарлы гадәтләр, аларның сәламәтлеккә зыяны турында сөйли белү</p>	<p>I.Мир моего «Я»: Я и мои ровесники</p> <p>I.Мир моего «Я»: Здоровый образ жизни</p>
<p>Өлкәннәр һәм кечкенәләр. – 27 сәгать (Дәреслек, 55 – 72 нче битләр)</p>		
<p>Безнең гаилә. Гаилә әгъзалары, аларның һөнәрләре. Без гаиләдә булышчылар. Өлкәннәр һәм кечкенәләрнең гаиләдә үзара мөнәсәбәтләре. Гаиләдә тәрбиялелек, аралашу әдәбе. Гаилә традицияләре, бергә ял итү. Гаилә бәйрәмнәре</p>	<p>Гаиләдә кемнәр барлыгын, аларның кайда эшләгәннен сорый, әйтә белү. Өйдә эшләгән эшләрне әйтә, сорый, куша, яхшы эшләр өчен мактый белү. Өй эшләрендә үзең булышырга, ярдәм итәргә сорый, ярдәмеңне тәкъдим итә белү. Өйдәге хезмәттә катнашуга карап, кешеләргә бәя бирә белү. Өлкәннәр һәм кечкенәләрнең гаиләдә үзара мөнәсәбәте. Өлкәннәргә үзеңнең кая барырга, нишләргә теләгәннең, кайчан кайтасыңны әйтә белү, өлкәннәрдән рөхсәт сорый белү. Гаиләдә бергә бәйрәмнәр үткәрү турында сөйли белү, эти-әниләрне бәйрәм белән котлый белү. Гаиләдәге традицияләре сөйли белү</p>	<p>I.Мир моего «Я»: Старшие и мы</p>
<p>Без Татарстанда яшибез. – 24 сәгать (73 – 83 нче битләр)</p>		
<p>Татарстанның территориясе, аның географик урыны. Нәрсә ул табигать? Табигый байлыктар. Татарстанда яшәүче хайваннар, кошлар. Яшел даруханә. Табигатьне саклау проблемасы</p> <p>Казан – Татарстанның башкаласы. Татарстанда</p>	<p>Татарстанның территориясе, аның географик урыны, табигате: елгалары, урманнары, климаты, үсемлекләре, хайваннары, табигый байлыктары турында әйтә, сорый белү. Кешенең табигатькә салган зыяны турында әңгәмәдә катнашу</p>	<p>IV.Моя Родина: Моя малая родина. Географическое положение, климат, природа</p> <p>IV.Моя Родина: Исторические и</p>

сәяхәт, истәлекле урыннар. Татар сәнгатенәң күренекле вәкилләре		памятные места. Казань – столица Татарстана. Выдающиеся представители татарского народа (писатели и поэты, деятели культуры)
--	--	--

8 нче сыйныф

Дәреслек авторлары:
Р.З.Хәйдәрова, Р.Л. Малафеева

I. Мир моего «Я»: Общение и дружба с ровесниками. Свободное время. Любимые занятия и путешествия.

II. Мир вокруг меня: Школьная жизнь. Планирование своего времени. Природа и человек. Экология и окружающая среда.

III. Мир моих увлечений: В мире музыки. Молодежная мода и дизайн. Здоровый образ жизни.

IV. Моя Родина: Города России и Татарстана, их достопримечательности. Татарстан – мой родной край. Выдающиеся личности татарского народа (ученые, писатели, поэты, артисты, спортсмены).

Грамматическая сторона речи:

- производные, парные, составные, сложные имена существительные;
- производные, составные имена прилагательные;
- конструкция имя сущ. + имя сущ. с аффиксом принадлежности 3 лица: Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Казан шәһәре;
- неопределенные местоимения «кемдер», «әллә кем»;
- наречия меры и степени «еш», «сирәк»;
- инфинитив с модальными словами «кирәк» / «кирәкми», «ярый» / «ярамый», «мөмкин» / «мөмкин түгел», «тиеш» / «тиеш түгел»;
- деепричастия на -ып / -еп / -п;
- аналитические глаголы, выражающие начало и завершение действия «укый башлады», «укып бетерде»;
- причастия настоящего (баручы кеше, бара торган поезд) и прошедшего времени (килгән кунак);
- конструкция имя действия + послелог «өчен» (белү өчен);
- главные и второстепенные члены предложения;
- вводные слова «беренчедән», «икенчедән», «өченчедән»;
- союзы «да» / «дә», «та» / «тә», «яки»;
- частицы «әнә», «менә», «бит», «тагын»;
- порядок слов в сложных предложениях.

Тема буенча билгеләнгән эчтәлек тәртибе	Предмет нәтижәсе	ФРП эчтәлегенә тәңгәллеге
Күп укыган – күп белер. – 24 сәгать (Дәреслек, 4 – 29 нчы битләр)		
Яңа уку елы. 1 нче сентябрь бәйрәме. Жәйге ялдан соң... Мәктәптәге яңалыklar. Яхшы уку кагыйдәләре. Үз вакытыңны планлаштыру. Дәресләр расписаниесе. Классташларның белем	Уку-язу эсбапларының исемн, санын, төсләрен, барлыгын, юклыгын, кирәклеген хәбәр итә белү (сорау); үзәң сорап алу, иптәшеңә тәкъдим итү. (Кабатлау) Ничәнче сыйныфта укыганны, ничек уку, нинди билге алу турында әйтә белү.	II. Мир вокруг меня: Школьная жизнь. Планирование своего времени

<p>алуга карашы, билгеләр алуы, өй эшен эшләрү. Яхшы уку өчен кирәкле сыйфатлар. Дөнъя һәм күптеллек. Безнең тормышта интернет.</p>	<p>Укытучыны, дусны бәйрәм белән котлый, комплиментлар әйтә белү. (Кабатлау) Мәктәптәге яңалыкларны сорый, әйтә белү. Мәктәптәге беренче көн турында сөйләшә белү. Дәрәсләр расписаниесе, яраткан предметлар турында, билгеләр турында сөйләшү. Яхшы уку өчен нинди кагыйдәләр үтәргә кирәклеген әйтә, сорый белү; үз вакытыңны планлаштыру турында сөйләшү. Классташларыңның белем алуга карашын, яхшы уку өчен кирәкле сыйфатлар турында сөйләшү. Үз-үзенә сүз бирү, сүзендә тору, сүзендә (тора алмау) турында әңгәмә кору. “Дөнъя һәм күптеллек”, “Безнең тормышта интернет” проблемалары буенча әңгәмәдә катнашу</p>	
<p>Мин һәм минем яшәтәшләрем. – 26 сәгать (Дәрәслек, 30 – 57 нче битләр)</p>		
<p>Яшәтәшләр белән аралашу кагыйдәләре. Безгә нинди егетләр (кызлар) ошый? Ал кирәк, гөл кирәк, безгә нинди кыз кирәк? Яшәтәшләрнең тышкы кыяфәте һәм эчке сыйфатлары.</p> <p>Начар гадәтләр. Сәламәт яшәү рәвеше</p> <p>Матур киенү серләре</p> <p>Яраткан шөгыйльләр: музыка, бию, рәсем ясау, уку, сәяхәт итү һ.б.</p>	<p>Дустыңның барлыгын, юклыгын, исемен, яшен әйтә, сорый белү. (Тема буенча 4-7 нче сыйныф сөйләм үрнәкләрен кабатлау.) Дус белән кайда, кайчан дуслашканны, бергә нишләгәнне сөйләшү. Кешеләр белән дәрәсләр аралашу кагыйдәләре, дуслашу серләре, нинди кызлар һәм малайлар ошавы турында сөйләшү әйтә белү. Яшәтәшләрнең тышкы кыяфәтен, характер сыйфатларын әйтә белү.</p> <p>Матур киенү серләре турында сөйләшү.</p> <p>Нинди шөгыйльләр ошаганын әйтә, сорый белү.</p> <p>Яраткан музыкант, җырчылар турында сөйләшү. Концертка, театрга бару турында сөйләшә, караган тамашага бәя бирә белү</p>	<p>I.Мир моего «Я»: Общение и дружба с ровесниками</p> <p>III.Мир моих увлечений: Здоровый образ жизни</p> <p>III.Мир моих увлечений: Молодежная мода и дизайн</p> <p>III.Мир моих увлечений: В мире музыки. I.Мир моего «Я»: Свободное время. Любимые занятия и путешествия</p>

Табигать һәм кеше. – 24 сәгать (Дәреслек, 58 – 76 нчы битләр)		
<p>Табигать төшенчәсе. Бүгенге экологик проблемалар. Россиянең табигый байлыклары. Табигый байлыктар һәм Кызыл китап. Урман - кешенең якын дустаны. Табигать һәм без. Табигатьтәге кызыклы күренешләр</p>	<p>Табигать төшенчәсе, табигать байлыгы, турында мәгълүмат бирә белү; бүгенге экологик проблемалар, табигатькә сак караш турында сөйләшү. Табигать кешегә нинди файда китерүен сорый, әйтә белү. Урманның файдасы турында сөйли белү. Табигатькә нинди зыян килү турында сорый, әйтә белү. Табигатьне сакларга кирәклеген турында сорый, әйтә белү</p>	<p>II. Мир вокруг меня: Природа и человек. Экология и окружающая среда</p>
Туган җирем – Татарстан. – 28 сәгать (Дәреслек, 77 – 87 нче битләр)		
<p>Россия һәм Татарстан шәһәрләре. Татарстанның башкаласы – Казан, аның бүгенге йөзә: спорт корылмалары, ял итү урыннары, тарихи истәлекле урыннары: музейлар, театрлар. Татар язучылары һәм шагыйрьләре. Татар халкының атаклы галимнәре. Урам исемнәрендә тарих</p>	<p>Россия һәм Татарстан шәһәрләре турында мәгълүмат бирә белү. Казан шәһәре, андагы яңа үзгәрешләр турында сөйли белү. Казан шәһәрендәге музейлар, спорт корылмалары, Казанда яшәгән бөек шәхесләр турында сөйли белү</p>	<p>IV. Моя Родина: Татарстан – мой родной край. Города России и Татарстана, их достопримечательности. Выдающиеся личности татарского народа</p>

9 нчы сыйныф

Дәреслек авторлары:

Р.З.Хәйдәрова, Г.И. Ибрагимова, Р.Л. Малафеева

I. Мир моего «Я»: Здоровье. Здоровый образ жизни. Хорошие и вредные привычки. Эмоциональный интеллект.

II. Мир вокруг меня: Достижения науки и техники. Онлайн-общение.

III. Мир моих увлечений: Планы на будущее. Выбор профессии. Востребованные профессии. Профессиональные учебные заведения.

IV. Моя Родина: Республика Татарстан. Достижения Республики Татарстан: экономика, культура, спорт. Выдающиеся представители татарского народа. Защитники Отечества. 9 Мая – День Победы.

Грамматическая сторона речи:

- отрицательные местоимения «беркем», «бернәрсә», «беркайчан»;
- вопросительные местоимения «ни өчен?», «нигә?», «ник?»;
- наречия места «ерак», «якын», сравнения-уподобления «яшьләрчә», «заманча», «батырларча»;
- глаголы повелительного наклонения III лица единственного и множественного числа в утвердительной и отрицательной формах: барсын! – барсыннар! – ба'рмасын! – ба'рмасыннар!;
- однородные члены предложения; средства связи между однородными членами предложения: соединительные союзы: «һәм», «да» / «дә», «та» / «тә» и интонация перечисления;
- сложносочиненные предложения с союзами «һәм», «ә», «ләкин», «да» / «дә», та» / «тә», яки»;
- сложноподчиненные предложения с придаточным времени, образованные с помощью деепричастия на -гач / -гәч, -кач / -кәч;
- сложноподчиненные предложения с придаточным цели, образованные с помощью глаголов повелительного наклонения III лица ед. и мн. числа и послелога «өчен» (булсын өчен, булсыннар өчен);
- сложноподчиненные предложения с придаточным причины, образованные с помощью союза «чөнки»; относительного слова «шуңа күрә».
- сложноподчиненные предложения с придаточным условия, образованные с помощью союза «әгәр» и глаголов условного наклонения (барса, килсә).

Тема буенча билгеләнгән эчтәлек тәртибе	Предмет нәтижәсе	ФРП эчтәлегенә тәңгәллеге
Без Татарстанда яшибез. – 32 сәгать (Дәреслек, 3 – 39 нчы битләр)		
Татарстан турында гомуми белешмә. Татарстан Республикасының майданы, табигате, шәһәрләре, анда яшәүче милләتلәр.	Татарстан турында гомуми белешмә бирә белү: Татарстан Республикасының майданы, табигате, шәһәрләре, анда яшәүче милләتلәр. Татарстан башкаласы – Казан, тарихи урыннар, Казанда яшәгән атаклы шәхесләр, Казанның музейлары, истәлекле урыннары турында сөйләшә (сөйли) белү	IV.Моя Родина: Республика Татарстан

<p>Татарстанның икътисади үсеше. Татарстанда фән һәм техниканың үсеше</p> <p>Татар музыка сэнгате. Татар театр сэнгате, аның тарихы. Татарстанда чыга торган газета-журналлар. Спорт дөнъясында Татарстан</p>	<p>Татарстан промышленносте продукцияләре турында энгәмөгә керә белү. Татарстанда фән һәм техниканың үсеше турында сөйләшү</p> <p>Татар музыка сэнгате, театр сэнгате, сынлы сэнгать вәкилләрен атый белү. Татар театры турында фикер алышу. Татарстан язучылары М.Жәлил, Г. Тукай, А.Алиш, Ф.Яруллин, Т. Миңнуллин, М.Мәдиев, Р.Миңнуллин, Ш.Галиев турында сөйләшә (сөйли) белү. Драматург Туфан Миннулин турында сөйләшә белү. Атаклы татар композиторлары С.Сәйдәшев, С.Садыйкова, А.Ключарёв, Р.Яхин, София Гобәйдуллина турында кыскача белешмә бирә белү. Күренекле татар жырчылары И.Шакиров, Ә.Афзалова, Х.Бигичев турында сөйләшә белү. Хәзерге билгеле жырчыларны атый белү. Театрга, концертка бару, нинди спектакльләр карау турында сөйләшә белү. Театрга, концертка барырга чакыра белү. Татарстанда чыга торган газета-журналлар турында сөйләшү.</p>	<p>IV.Моя Родина: Достижения Республики Татарстан: экономика, культура, спорт. II.Мир вокруг меня: Достижения науки и техники. IV.Моя Родина: Выдающиеся представители татарского народа</p>
<p>Һөнәр сайлау. – 35 сәгать (Дәреслек, 40 – 78 нче битләр)</p>		
<p>Гаилә әгъзаларының һөнәрләре. Төрле профессиональләргә хас сыйфатлар. Хезмәт базары. Үзең ошаган профессия. Үзең яшәгән төбәктәге колледжлар, техникумнар, аларда эзерләнә торган һөнәрләр</p>	<p>Һөнәр исемнәрен атый белү. Гаилә әгъзаларының кайда эшләгәннен әйтә белү. Үзең нинди һөнәр ошавы турында әйтә белү. Хезмәт базарында ихтияҗга ия һөнәрләр турында сөйләшү. Төрле һөнәр ияләренә хас сыйфатларны әйтә белү. Үзең ошаган профессияне яклыый белү. Үзең яшәгән төбәктәге колледжлар, техникумнар, аларда эзерләнә торган һөнәрләр, уку үзенчәлекләре турында белешмә бирә белү. Яшүсмерләренң жәйге эшкә урнашу проблемасы буенча сөйләшү</p>	<p>III. Мир моих увлечений: Планы на будущее. Выбор профессии. Востребованные профессии. Профессиональные учебные заведения</p>
<p>Сәламәтлек – зур байлык. – 12 сәгать (Дәреслек, 79 – 91 нче битләр)</p>		
<p>Сәламәтлек – зур байлык. Сәламәт яшәү рәвеше, сәламәт яшәү кагыйдәләре. Спорт белән шөгыйльләнү. Зарарлы гадәтләр,</p>	<p>Сәламәт яшәү кагыйдәләре, сәламәтлекне саклау өчен кирәк булган чаралар, спорт белән шөгыйльләнәргә кирәклегенә турында сөйләшү. Зарарлы гадәтләр, аларны булдырмау, алардан котылу юллары турында сөйли белү. “Зарарлы гадәтләрдән тыш яшәү –</p>	<p>I.Мир моего «Я»: Здоровье. Здоровый образ жизни. Хорошие и вредные привычки. Эмоциональный интеллект</p>

алардан ничек котылырга? Эмоциональ интеллект. Онлайн-аралашу. Гаджетомания	заманча яшәүме?” проблемасы буенча әңгәмә кора белү. Онлайн-аралашуның уңай һәм тискәре яклары турында, кәрәзле телефон, плеерларны куллану, компьютер уеннары, аларга бәйлелек турында сөйләшү. Эмоциональ интеллект турында, яшьләрдә депрессия турында сөйләшү	
Беркем дә, бернәрсә дә онытылмый. – 23 сәгать (Дәрәслек, 92 – 112 нче битләр)		
Бөек Ватан сугышы. Татарстанның Советлар Союзы геройлары. Муса Жәлил һәм Андре Тимерманс. Моабит дәфтәрләре. Жәлилчеләр. 9нчы Май – Жиңү көне. Бөек Ватан сугышында катнашкан өлкән буын ветераннарына хөрмәт	Бөек Ватан сугышы турында кыскача белешмә бирә, 9 нчы Май – Жиңү көне турында сөйли белү. Татарстан уллары һәм кызлары – Советлар Союзы геройлары: Муса Жәлил, жәлилчеләр, Мәгүбә Сыртланова, Газинур Гафиятуллин турында әңгәмә кора белү. Бөек Ватан сугышында катнашкан ветераннар, аларга хөрмәт күрсәтү турында сөйләшү	IV.Моя Родина: Защитники Отечества. 9 Мая – День Победы

10 нчы сыйныф

Дәреслек авторлары:

Р.З.Хәйдәрова, Г.М.Әхмәтжанова

I. Мир моего «Я»: Выбор жизненного пути. Желания и возможности. Проблемы при выборе профессии.

II. Мир вокруг меня: Общение с друзьями. Ценности и нормы общения. Личностные качества. Свобода и ответственность в общении.

III. Мир моих увлечений: Совместный отдых. Спорт. Спортивные мероприятия. Здоровый образ жизни. Путешествия.

IV. Моя Родина: Казань – историческая, культурная, спортивная столица. Памятные места Казани. Музеи Казани. Выдающиеся личности татарского народа (композиторы, художники, певцы, артисты, поэты, писатели).

Языковые знания и навыки.

Морфология.

Знание о соответствии-несоответствии отдельных грамматических форм в татарском и русском языках: отсутствие в татарском языке категории рода имен существительных и выражение значения рода с помощью лексем; присутствие в татарском языке категории принадлежности существительных и выражение ее в русском языке; особенности временных форм глаголов изъявительного наклонения в татарском языке; отсутствие в татарском языке категории вида у глаголов и выражение этой категории с помощью аналитических форм; несогласованность прилагательных с определяемым словом; употребление послелогов и послеложных слов после слов; употребление частиц в татарском языке; несклоняемость числительных и прилагательных при употреблении с существительными в татарском языке (өч малайда- у трех мальчиков; бишенче сыйныфта — в пятом классе; жиде баланың — у семи детей, матур бинада — в красивом здании); несклоняемость существительных при употреблении с количественными числительными. Обобщение изученных грамматических форм имени существительного, имени прилагательного, числительного, местоимения, глагола, наречия.

Тема буенча билгеләнгән эчтәлек тәртибе	Предмет нәтижәсе	ФРП эчтәлегенә тәңгәллеге
Белем һәм тормыш. - 11 сәгать (Дәреслек, 3 – 19 нчы битләр)		
Яңа уку елы башланды. Казандагы югары уку йортлары. Казан дәүләт университеты – фәнни үзәк. Теләк һәм мөмкинлекләр. Бүгенге тормышта күптәлллек. Бүгенге тормышта кирәкле профессияләр. Киләчәккә сайлаган юл	Казандагы югары уку йортлары, Казан дәүләт университеты, Н.И. Лобачевский исемендәге фәнни китапханә турында сөйлә белү. Күптәлллек, «Телләр белгән – илләр гизгән» проблемасы буенча әңгәмә корал белү. Киләчәккә сайлаган юл, теләк һәм мөмкинлекләрең, киләчәккә ничек эзәрләнүең турында сөйлә белү. «Бүгенге тормышта кирәкле профессияләр» проблемасы буенча сөйләшә белү	I.Мир моего «Я»: Выбор жизненного пути. Желания и возможности. Проблемы при выборе профессии

Казан – Татарстанның башкаласы. - 5 сәгать (Дәреслек, 20 – 29 нчы битләр)		
Башкалабыз Казан. Казандагы яңа төзелешләр. Спорт корылмалары. Казан Кремле. Казан – театрлар, музейлар шәһәре. Татар сәнгатенең күренекле вәкилләре	Казандагы яңа төзелешләр, спорт корылмалары, Казан Кремле, театрлары, музейлары турында мәгълүмат табу, әңгәмә кору. Татар сәнгатенең күренекле вәкилләре турында сөйләшү	IV. Моя Родина: Казань – историческая, культурная, спортивная столица. Памятные места Казани. Музеи Казани. Выдающиеся личности татарского народа (композиторы, художники, певцы, артисты, поэты, писатели)
Дустың булмаса эзлә, тапсаң сакла. – 6 сәгать (Дәреслек, 30 - 35 нче битләр)		
Дустың уңай һәм тискәре сыйфатлары, яхшы һәм начар гадәтләре, дус була белү, дуслар белән аралашу, дуслыкны саклау серләре. Дусларның яраткан шөгыйльләре. Дуслар белән бергә ял итү. Дуслыкны саклауда ирек һәм җаваплылык	Кешеләрнең уңай һәм тискәре сыйфатлары, яхшы һәм начар гадәтләре, дус була белү өчен кирәкле сыйфатлар турында сөйләшә белү. Дуслыкның тормышта кирәклеген, аны саклау белү, дуслар белән аралашу серләре турында әңгәмә кору. Егетләр, кызлар дуслыгы. Дуслар белән бергә ял итү турында сөйләшә белү. “Дуслыкны саклауда ирек һәм җаваплылык” проблемасы буенча әңгәмә кору	II. Мир вокруг меня: Общение с друзьями. Ценности и нормы общения. Личностные качества. Свобода и ответственность в общении
Саф хисләр – беренче хисләр. – 10 сәгать (Дәреслек, 36 - 49 нчы битләр)		
Кызлар-егетләр дуслыгы, үзара аралашу әдәбе. Дәрәҗә киенә белү серләре. Бергә ял итү, сәяхәткә чыгу, үзара аралашу. Спорт белән шөгыйльләнү. Сәламәт яшәү рәвеше.	Кызларга һәм егетләргә хас сыйфатлар турында сөйләшү. “Идеаль кызлар, идеаль егетләр” проблемасы буенча әңгәмә кору. Дәрәҗә киенү серләре турында сөйләшү. үзара аралашу әдәбе, киенә белү серләре турында сөйләшә белү. Бергә ял итү, сәяхәт итү, шөгыйльләр турында сөйләшү	II. Мир вокруг меня: Общение с друзьями. Ценности и нормы общения. Личностные качества. Свобода и ответственность в общении. III. Мир моих увлечений: Совместный отдых. Спорт. Спортивные мероприятия. Здоровый образ жизни. Путешествия

11 нче сыйныф

Дәрәслек авторлары:

Р.З.Хәйдәрова, Г.М.Әхмәтжанова

I. Мир моего «Я»: Семейные ценности и традиции. Ответственное отношение к созданию семьи. Современные проблемы в семейных отношениях.

II. Мир вокруг меня: Современные профессии. Высшие учебные заведения.

III. Мир моих увлечений: Интересы современной молодежи. Совместный отдых. Искусство и творчество.

IV. Моя Родина: Моя родная земля – Татарстан. Достижения РТ в области экономики. Международные связи. Межнациональное согласие в РТ.

Языковые знания и навыки.

Синтаксис. Пунктуация.

Словосочетание. Простое предложение. Главные и второстепенные члены предложения. Средства связи в предложении. Особенности постпозиции сказуемого в повествовательном предложении. Сложносочиненные предложения. Активные типы сложноподчиненных предложений: придаточное времени, образованные с помощью деепричастия на -гач / -гәч, -кач / -кәч; придаточное причины, образованные с помощью союза «чөнки»; относительного слова «шуңа күрә»; придаточное условия, образованные с помощью союза «әгәр» и глаголов условного наклонения барса, килсә. Знаки препинания в письменной речи: тире между подлежащим и сказуемым; между однородными членами предложения, в сложносочиненных и сложноподчиненных предложениях. Знаки препинания в диалоге и в прямой речи.

Тема буенча билгеләнгән эчтәлек тәртибе	Предмет нәтижәсе	ФРП эчтәлегенә тәңгәллеге
Татарстан – туган жирем. – 12 сәгать (4 - 19 нчы битләр, интернет мәгълүматлары)		
. Туган жирем – Татарстан. Татарстанның географик урыны, табигате. Хәзерге икътисад шартларында Татарстанның экономик, мәдәни һәм сәнгать казанышлары. Халыкара багланышлар. Халыклар дуслыгы. Татар теленең дөньякүләм урыны. Казанның тарихи һәм истәлекле урыннары. Татар халкының якты йолдызлары (композиторлар,	Татарстанның географик урыны, табигате турында сөйли белү. Хәзерге икътисад шартларында Татарстанның экономик, мәдәни һәм сәнгать казанышлары турында хәбәр итә белү. Татарстанның халыкара бәйләнешләре турында мәгълүмат бирә белү. Татарстанда яшәүче милләتلәр, Татарстанның башкаласы – Казан шәһәре, истәлекле урыннары, музей-театрлар һәм башка ял итү урыннары турында әңгәмә корә белү. Татар сәнгәтенә күренекле вәкилләре турында кыскача белешмә бирә белү	IV.Моя Родина: Моя родная земля – Татарстан. Достижения РТ в области экономики. Международные связи. Межнациональное согласие в РТ

рәссамнар, жырчылар, артистлар, шагыйрьләр, язучылар). Күренекле шәхесләр турында кыскача белешмәләр		
Алда юллар, кайсын сайларга... – 12 сәгать (20 - 38 нче битләр)		
Югары уку йортлары һәм без сайлаган һөнәрләр, аларга куелган таләпләр. Бүгенге икътисади тормыштагы яңа һөнәрләр. Бүгенге мәктәптә мине борчыган проблемалар. Имтиханнар, аңа эзерләнү	Югары уку йортлары һәм сайлаган һөнәрләр, аларга куелган таләпләрне, һөнәр сайлауның җаваплылыгы турында әңгәмә кора белү. Бүгенге икътисади тормыштагы яңа һөнәрләр, аларга төрле карашлар турында сөйләшә белү. Имтиханнар, аңа яхшы эзерләнү һәм тапшыру өчен кирәкле сыйфатлар, чаралар турында әңгәмә кора белү	II. Мир вокруг меня: Современные профессии. Выбор профессии. Высшие учебные заведения
Мәхәббәт мәңгелек. – 8 сәгать (39 - 54 нче битләр)		
Бүгенге яшьләрнең кызыксынулары. Дуслык һәм мәхәббәт, аларга сак караш. Сәнгатьтә мәхәббәт темасы. Гаиләдә үзара мөнәсәбәтләр. Катнаш гаиләләр. Балаларны ярату, саклау. Ата-анага хөрмәт	Саф хисләр, гаилә, аларга сак караш турында әңгәмә кора белү. “Дуслык белән мәхәббәт” проблемасы буенча әңгәмә кора белү. Дуслыкта, мәхәббәттә кызларның һәм егетләрнең роле турында үз фикереңне әйтә белү. Катнаш гаиләләр, аларның киләчәге; балаларны ярату, саклау; ата-ананың балалар алдындагы, балаларның ата-аналар алдындагы бурычы; гаилә кору өчен кирәкле шартлар, сыйфатлар әңгәмә кора белү. Бергә ял итү, сәяхәт итү турында сөйләшү	III. Мир моих увлечений: Интересы современной молодёжи. Совместный отдых. Искусство и творчество. I. Мир моего «Я»: Семейные ценности и традиции. Ответственное отношение к созданию семьи. Современные проблемы в семейных отношениях